

REPUBLIKA E KOSOVËS
KOMUNA E LIPJANIT
REPUBLIKA KOSOVO
OPŠTINA LIPLJAN

Pranuar më: 09.12.2022		
Prilajeno:		
Mjesia Jednica	Numri Broj	Shtojca Dodatak
15-SS1/01-65433		

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA
REPUBLIC OF KOSOVA

KOMUNA E LIPJANIT
OPŠTINA LIPLJAN
MUNICIPALITY OF LIPJAN

DATE/A:	09.12.2022
REFERENC-Ë:	
PËR/ZA/TO:	Daut Azemi- Kryesues i Kuvendit te Komunës Lipjan Antarëve të kuvendit Komunal-Lipjan
CC:	Arkivit
NGA/OD/FROM:	Fjolla Ibrahim – Kryesuese e këshillit në mbrojtje të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore për Komunën e Lipjanit.
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Informatë e Këshillit Komunal Koordinues në mbrojtje të viktimave të dhunës në baza gjinore.

I nderuar kryesues,

Në bazë të kërkesës tuaj dhe antarëve të Kuvendit të Komunës së Lipjanit, përmes kësaj shkrese po ju përcjellim informatën rreth punës së Këshillit Komunal Koordinues në mbrojtje të viktimave të dhunës në baza gjinore për Komunën e Lipjanit që nga themelimi i saj, për tu prezantuar në mbledhjen e muajit Dhjetor/2022.

Përmbledhje ekzekutive

Dhuna në familje është vepër penale¹ dhe fenomen që lëkund vlerat e shoqërisë demokratike. Kushtetuta e Republikës së Kosovës² në kuadër të parimeve të saj, mbrohet dhe garanton të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, duke i konsideruar ato si të pandashme, të patjetërsueshme e të pacenueshme.

Me qëllim të parandalimit dhe ngritjes së efikasitetit të trajtimit të rasteve të dhunës në familje, duke synuar plotësimin e standardeve për ofrimin e mbrojtjes së duhur viktimave të dhunës në familje, në pajtim me Konventën e Stambollit, është hartuar Ligji për Mbrojtje nga dhuna në familje, që “dhunën në familje”³ e përkufizon: “veprim apo mosveprim i qëllimshëm që rezulton me abuzim, kur kryhet nga një person që është apo ka qenë në marrëdhënie familjare me viktimën”.

Duke u bazuar në obligimet që rrjedhin nga korniza ligjore dhe standardet ndërkombëtare, mbështetur në masë të gjerë në Strategjinë Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje/politikat nacionale dhe Programin e Kosovës për Barazi Gjinore (2022 – 2025), që njëherit paraqet një vazhdimësi logjike të përkushtimit të institucioneve qeveritare për një zgjidhje funksionale dhe efektive për parandalimin dhe luftimin e dhunës në familje dhe eliminimin e pabarazive e shtrirë në nivel lokal, Kuvendi Komunal Lipjan nën koordinimin e Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, me përkrahjen e OSBE në Kosovë për komunën e Lipjanit është duke hartuar “Strategjinë Komunale dhe Planin e Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje”.

Duke dënuar të gjitha format⁴ e dhunës në familje dhe bazuar në jetësimin e parimit të Kartës së Kombeve të Bashkuara “*Të drejta të barabarta për burrat dhe gratë*”⁵, strategjia është e përqendruar në fuqizimin dhe funksionalizimin e Mekanizmit Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, në përputhje me përgjegjësitë e tyre të përcaktuara në kuadër të

¹ Kodi nr. 06/L-074 Penal i Republikës së Kosovës, neni 248;

² Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Kapitulli II;

³ Ligji nr. 03/L-182 për mbrojtje nga dhuna në familje, Kuvendi i Kosovës, neni 2.1(1.1): E definojnë si të tillë mes personave që janë/kanë qenë: të fejuar, të martuar; në bashkësi jashtëmartesore; bashkëjetojnë në ekonomi të përbashkët, si dhe përdorin një shtëpi të përbashkët dhe janë në lidhje gjaku, martesë, adoptimi, krushqie apo janë në lidhje kujdestarie, duke përfshirë prindërit, gjyshërit, fëmijët, nipat, vëllezërit dhe motrat, hallat e tezë, xhaxhallarët e dajallarët ose kushërinjtë, janë prindër të një fëmije të përbashkët, janë palë procedurale në një kontest nga marrëdhëniet familjare: <http://eëe.assembly-kosova.org/common/docs/ligjet/2010-182-eng.pdf> 2;

⁴ Dhuna në familje, dhuna fizike, psikologjike, seksuale dhe ekonomike, për nevojat e kësaj strategjie do të jetë e njëjtë siç është përkufizuar në dispozitën e nenit 2, nën paragrafi 1.2. të Ligjit nr. 03/L-182 për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;

⁵ OKB, Karta e Kombeve të Bashkuara, neni 1, 1945;

Marrëveshjes së Mirëkuptimit, kornizës ligjore në fuqi dhe obligimeve që rrjedhin nga Konventa e Stambollit për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje, duke synuar rritjen e koordinimit efektiv dhe bashkërendimin e veprimeve në minimizimin e fenomenit të dhunës në familje dhe mbrojtjen e viktimës së dhunës.

Përbërja- Këshilli komunal koordinues në mbrojtje të viktimave të dhunës në baza gjinore, është në përbërje prej 39 antarëve si vijon:

Antarë nga kabineti i zyrës së Kryetarit, Drejtorati për shëndësi dhe përkujdesje sociale, Qendra për punë sociale, QKMF, Emergjencia, NJDNJ dhe për Barazi Gjinore, Zyrtari për barazi gjinore, Sektori për Arsim, Drejtorati për Buxhet dhe Financa, Drejtorati për Gjeodezi dhe Kadastër, Policia-njesia e hetuesisë- Lipjan, Policia e komunitetit- Lipjan, Zyra Rajonale e Punës, Prokuroria- Mbrojtësi i viktimave të dhunës-Departamenti i Mbrojtjes së Viktimave, Strehimorja QMGF, Zyra Lokale për Komunitete, Drejtorati për Inspektion, Drejtorati për Ekonomi dhe Zhvillim, Grupi i Grave në Komunën e Lipjanit, Asambleiste, Kryqi i Kuq i Kosovës-Lipjan, GJTHP-Dega Lipjan, Drejtorati për Administratë, BIK i Bashkësisë Islame –Departamenti i gruas, QEKL-Qendrës korrektuese edukuese për gra dhe të mitur, Shërbime juridike falas, OJQ The Ideas Partner Ship, Ojq Women’s alliance for integration(WAI), zëdhënësia e Komunës, Psikologe nga shkolla, OJQ Handikos si dhe nga Shoqëria Civile.

Detyrat dhe përgjegjësitë e Komisionit

Këshilli ka për detyrë që të raportoj të dhënat në rasteve të dhunës, të krijoj një data bazë me të gjitha të dhënat mbi viktimat, të ndara në bazë të llojit të dhunës, moshës, statusit dhe shënime tjera, të avokon dhe lobon në institucione dhe të shoqëria civile për mbrojtjen e të drejtave të viktimave, të shkëmbej përvoja lidhur me ndihmën, të fuqizoj bashkëpunimin në mes partnerëve si dhe të mbroj dhe promovoj të drejtat e viktimave.

Misioni

Ofrimi i shërbimeve sociale dhe familjare, mbrojtje dhe rehabilitim për viktimat e dhunës në familje, promovim të mirëqenies sociale të barabartë pavarësisht etnitetit, bindjet fetare, orientimeve tjera dhe strukturës shoqërore;- Definim i prioriteteve strategjike për parandalim dhe mbrojtje nga dhuna në familje; - Krijim i një kulture gjerësisht të pranuar për njohjen dhe parandalimin e dhunës në familje nëpërmjet rritjes së kuptimit të të drejtave themelore të njeriut; - Zhvillim i qasjes gjithëpërfshirëse në realizimin e detyrave të parapara me plan në kuadër të strategjisë lokale të KKMVDHFBGJ.

Vizioni

Zhvillim i një sistemi gjithëpërfshirës dhe efektiv për parandalim të dhunës në familje në komunën e Lipjanit. Përpilimi i dokumentit strategjik për mbrojtje nga dhuna në familje, dhe zbërthyer në plan periodik e vjetor me qëllim të kuptuarit e dhunës në familje si shkelje serioze e të drejtave të njeriut dhe të ngritet vetëdija publike për mostolerimin e dhunës në familje; - Rritje e sigurisë së viktimave; - Rritje e numrit të aktiviteteve për hetime efikase, ndjekje penale dhe përgjegjësi; - Rritje të cilësisë së shërbimeve për viktimat dhe standardizim të tyre; - Rritje e efektivitetit të sistemit nëpërmjet planifikimit strukturor, monitorimit të vazhdueshëm dhe vlerësimit të situatave.

Prioritetet:

1. Rritja e mirëqenies sociale përmes ngritjes së cilësisë së shërbimeve sociale, dhe ofrim të mundësive të barabarta për mbështetje dhe promovim të mirëqenies në baza gjinore
2. Fuqizimi i rolit të partneritetit ndër-institucional, dhe publiko-privat – ofruesëve të licensuar për shërbime sociale.
3. Zbutja e varfërisë përmes programeve mbështetëse investitive për gra, burra në nevojë e sidomos në grupet e cënueshme
4. Sundim i ligjit, dhe zhvillim i kapaciteteve të barabarta njerëzore pavarësisht bazave gjinore, seksit, orientimeve tjera.

REFLEKTIM

Komuna e Lipjanit është Komuna e parë në rajonin e Prishtinës që e ka themeluar Këshillin për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore.

KKMVDHFBGJ ka filluar punën me vendim të Kryetarit në shkurt të vitit 2016, inicuar kërkesa nga Drejtoresha e Qendrës për Punë Sociale, Makifrete Shamolli, pas takimit të organizuar më 18.12.2016 nga OSBE, për themelimin e KKMVDHFBGJ. Më 10.07.2018, me vota unanime nga ky Këshill është propozuar dhe zgjedhur si Kryesuese e këtij Këshilli, Fjolla Ibrahimli nga QPS-Lipjan.

Këshilli KKMVDHFBGJ sipas plan-programit të miratuar në kuadër të Këshillit raporton për; zhvillimet, aktivitetet, vështirësitë, problemet, dhe të arriturat e këshillit, andaj edhe sipas këtij protokollit të këshillit, i raportohet zyrës së Kryetarit cdo vitë.

Ky raport ka shërbyer në mbajtje të kontinuitetit rreth praktikës së raportimit dhe informimit dhe në reflektim të një pasqyre sa më e qartë për orientim të shërbimeve në kuadër të preventivës dhe parandalimit për viktimat të dhunës në baza gjinore dhe familjare.

Raporti është hartuar dhe punuar duke u bazuar në realizimin e objektivave në kuadër të planit strategjik, dhe në kuadër të takimeve dhe zhvillimeve në programin e punës sipas detyrave të këshillit brenda që nga viti 2016 deri më tani 2022.

Ky raport do të paraqesë punën disa vjeqare në kuadër të këshillit komunal për KKMVDHFBGJ, e cila përmbajtje do të jetë në funksion të orientimit të shërbimeve dhe në kuadër të politikës sociale në përfaqësim të grupeve të cënueshme dhe në nevojë relative për mbështetje sociale në familje dhe baza gjinore.

Aktivitetet nga viti 2016-2022:

Këshilli Komunal në mbrojtje të viktimave të dhunës në baza gjinore dhe familje ka mbajtur takimet e rregullta dhe njëkohësisht në vitin 2016 ka hartuar planin afat shkurtër strategjik në mbrojtje të KKMVDHBGJ, i cili plan ka pasuar me 6-të objektiva të qarta në fuqizim të kapaciteteve ndër-institucionale dhe në kuadër të avokimit dhe ofrimit të shërbimeve për Viktimat e dhunës në baza gjinore dhe familjare njëkohësisht ka adresuar rekomandime propozime e kërkesa për ti mbështetur viktimat e dhunës gjatë procesit të ri-integrimit dhe rehabilitimit në kuadër të ekzekutivit komunal.

Vlenë të theksohet: Këshilli për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore ka shënuar aktivitetet ndër vite siç vijon:

Viti 2016

*Më 25.11.2016 është lansuar fushata 16- ditët e aktivizimit stop! Dhunës ndaj Gruas përmes mediumit KTV, RTV-21, Portaleve: Ulpiana press, Lipjani info, Lipjani News. Si dhe në kuadër të Gazetës “ Koha Ditore” etj.

*Marshim në qytetin e Lipjanit dhe shpërndarja e broshurave vetëdijesuese për dhunën në familje në sheshin “Adem Jashari”-Lipjan, aktivitet shpërndarja e luleve-250 trëndafila të bashkangjitura në çdo trëndafil nga një mesazh me temën kundër dhunës në familje. Nisja nga Komuna për në Sheshin Adem Jashari-Lipjan.

* Më dt. 13.07.2016 është mbajtur trajnimi “Fuqizimi dhe promovimi i riintegrit për viktimat e dhunës në familje dhe asaj në baza gjinore në Komunën e Lipjanit- Organizuar nga Komuna e Lipjanit në bashkëpunim me Ojq “Operacioni i Mëkëmbjes” ku edhe janë çertifikuar zyrtarët e këshillit Komunal VDHFBGJ.

2017

*Ngjitja e vedijës së komunitetit dhe në fuqizimin e gruas përmes takimit vedijësues me rastin e ditës ndërkobëtare për të drejtat e gruas më 8 mars 2017. Mirënjohje për gratë/ nënat që sakrifkuan dhe krijuan lidershipin e Komunës së Lipjanit.

*Mbështetje në PSV (procedurave standard të veprimit) në kuadër të akterëve ndër-institucional.

*Mbajtja e takimeve publike në preventivë dhe parandalim të dhunës në familje dhe baza gjinore në kuadër të ndërgjegjësimit dhe vedijësimit se dhuna në baza gjinore paraqet shkelje serioze në kuadër të të drejtave të njeriut, dhe se dhuna ndaj gruas paraqet shkelje në kuadër të të drejtave të njeriut.

*Spot në tv qendrore, lansimi i fushatës 16 ditët e aktivizimit – stop dhunës ndaj gruas, në spot morrën pjesë antarët e KKMVDHFBGJ- Lipjan.

*Takimet të mbajtura më: 06, 07.12.2017 në bashkësinë lokale në Janjevë me gratë, shpërndarja e broshurave vetëdijësuese për dhunën në familje.

*Takimi i datës 06,07.12.2017 është realizuar me përfaqësues me nxënësve të shkollës në fsh. Janjevë organizuar nga OSBE me antarët e KKMVDHFBGJ.

*Pjesmarrje publike e antarëve të këshillit: Makfirete Shamolli, Fjolla Ibrahimli dhe Afërdita Gashi në solidarizim të 16- ditorit me viktimat e dhunës në familje në mediumin KTV, RTV-21 më 05,06.12.2017.

Viti 2018

* Marsh se bashku me Ekzekutivin Komunal përfshirë edhe Kryetarin e Komunës, nënkryetarin e Komunës si dhe akterët bashkëpunues, mbajtja e takimeve publike në preventivë dhe parandalim të dhunës në familje dhe baza gjinore në kuadër të ndërgjegjësimit dhe vetëdijësimit, mbajtur në çdo

vitë të 16 ditorit kundër dhunës në familje po ashtu gjatë kësaj dite ka pasur edhe aktivitet në shpërndarje të broshurave për ndërgjegjësim dhe vedijësim lidhur me 16-të ditorin e aktivizimit ‘‘stop dhunën ndaj Gruas!’. Në sheshin ‘‘Adem Jashari’’-Lipjan.

*Dekorimi i sallës së Kuvendit në Komunën e Lipjanit me fjongo, si dhe për të gjithë asambleistët dhënia e broshurave të dhunës në familje si dhe udhëzues për dhunën në familje të siguruar nga zyra për barazi gjinore.

* Takim me nxënësit e shkollës së mesme Gjinnazi ‘‘Ulpiana’’, ku është prezentuar shfaqja teatrale me temën ‘‘Më dëgjo mua’’ nga nxënësit e shkollës ‘‘Ibrahim Banushi’’ si dhe ekspozita e pikturave nga nxënësit e shkollave ‘‘Ulpiana dhe Adem Gllavica’’.

*Takim me nxënësit e shkollës së mesme ‘‘Adem Gllavica’’, ku është prezentuar shfaqja teatrale me temën ‘‘Më dëgjo mua’’ nga nxënësit e shkollës ‘‘Ibrahim Banushi’’ si dhe ekspozita e pikturave nga nxënësit e shkollave ‘‘Ulpiana dhe Adem Gllavica’’.

*Tryezë debati me rini (Organizuar nga Youth Center Lipjan & USAID dhe ATRC).

*Shfaqja teatrale nga nxënësit me temën ‘‘Më dëgjo mua’’ nga nxënësit e shkollës ‘‘Ibrahim Banushi’’ nga fsh. Shalë e pregatitur nga antarja e këshillit, Remzije Drenica, mesimdhënëse, si dhe ekspozita e pikturave nga nxënësit e shkollave ‘‘Ulpiana dhe Adem Gllavica’’. për dhunën në familje në shtëpinë e kulturës- Kinemaja ‘‘ABC’’ Lipjan, koktell nga ora 12 në restaurant ‘‘Centrum’’ Lipjan , ku pjesëmarrës ishin 700 persona.

Viti 2019

Ne vitin 2019, Këshilli me përkrahjen e OSBE- zhvilloi disa aktivitete për të shënuar 16 ditët e aktivizimit, sic janë, tryezë diskutimi me anetarët e këshillit se si institucionet e mekanizmat e ndryshëm i qasen dukurisë së dhunës në familje, cili është niveli i bashkëpunimit dhe bashkërendimit të mekanizmave lokal në trajtimin dhe menaxhimin e rasteve të dhunës në familje. Pra, përmes këtij diskutimi është synuar thellimi dhe fuqizimi i bashkëpunimit të akterëve lokal në

ofrim të shërbimeve sa më kualitative për viktimat e dhunës në familje dhe me bazë gjinore. Kjo mbështetje nga OSBE vazhdoi edhe me aktivitete/sesione këshilluese me nxënësit e shkollave të mesme në Lipjan dhe nxënësit e shkollës në fsh. Janjevë si dhe shfaqja teatrale nga nxënësit e shkollës së Shalës siç vijon:

* Marsh se bashku me Ekzekutivin Komunal përfshirë edhe Kryetarin e Komunës, nënkryetarin e Komunës, antarët e KKVDHFBGJ si dhe akterët bashkëpunues duke përfshirë asambleistët.

*Shfaqja e filmit „Nuk është prona jote”– Organizuar nga OKB dhe zyra për barazi gjinore. Filmi është shfaqur në Sallën e Kuvendit në Lipjan.

*Tryezë e rrumbullakët nga akterët e këshillit me temën “Dhuna në familje” si dhe shfaqja teatrale në shkollën fillore “Ibrahim Banushi” në fsh.Shalë.

*Tryezë e rrumbullakët nga akterët e këshillit me temën “Dhuna në familje” si dhe shfaqja teatrale në shkollën fillore “Shtjefën Gjeçovi” në fsh.Janjevë.

*Tryezë e rrumbullakët nga akterët e këshillit me temën “Dhuna në familje” si dhe shfaqja teatrale në shkollën e mesme “Adem Gllavica” në Lipjan.

*Tryezë e rrumbullakët nga akterët e këshillit me temën “Dhuna në familje” si dhe shfaqja teatrale në shkollën e mesme “Ulpiana” në Lipjan.

Viti 2020

*Gjatë pandemisë COVID19, bazuar në nevojën dhe kërkesën për prezencë të Punëtorit Social në Qendrën e studentëve –Prishtinë- Karantinë për menaxhimin e rasteve të dhunës në familje që fillimisht ku viktimat janë detyruar të karantinohen dhe pastaj të vazhdojnë në proceset tjera, është përfaqësuar nga zyrtari i shërbimeve sociale- Fjolla Ibrahim- kujdestari 24 or në bashkëpunim me Ministrinë e Shëndetësisë – Qendrën Studentore- Karantina për cdo viktимë e cila ka qenë në nivel regjional.

*Në bashkëpunim me Komunën e Lipjanit-shtabit emergjent si dhe bashkësinë islame- BIK në Lipjan, çdo viktimë e dhunës në familje ka qenë përfituese e pakove ushqimore dhe higjienike të mundësuar nga dy institucionet.

*09 dhjetor 2020/ Punëtori Virtuale: Me temën Identifikimi dhe përgjigja në rastet e të mbijetuarve të Dhunës në Baza Gjinore (DhBGj) të azilkërkuesit në Kosovë: fuqizimi i bashkëpunimit të mekanizmit të referimit, përfaqësuar nga kryesuesja e këtij këshilli.

*Me vendim të Kryetarit, zyrtarët e Shërbimit Social nga QPS-Lipjan (4 zyrtarë) janë paisur me leje të qarkullimit të veçantë për tërë territorin e Kosovës në koordinim sa më të shpejtë dhe efikasitetë gjatë punës në teren për rastet e dhunës në familje siç vijon:

- Mbajtja e kujdestarive 24-h.
- Ofrimi i mbrojtjes- strehimit për viktimat e dhunës në baza gjinore në strehimore për gra dhe fëmijë, strehimore për mbrojtje të fëmijëve, etj;
- Bashkëpunimi ndër – institucional- Polici, Gjykatë, Prokurori, Mjeksi Ligjore, shkolla, Shëndeti mendor, Psikiatria për të rritur, psikiatri e fëmijëve, QKUK-Gjinekologji-neonatologji, pediatri, strehimore, Komuna, QPS-tjetër.

Viti 2021.

*Në shtator 2021, OSBE në një punëtori 2-ditore mbështeti anëtarët e këshillit në hartimin e draft strategjisë dhe planit të veprimit për mekanizmin kundër dhunës në familje.

* Marsh në qytetin e Lipjanit në kuadër të fushatës vetëdijesuese për dhunën në familje në sheshin “Adem Jashari”-Lipjan.

Nisja nga Komuna për në Sheshin Adem Jashari-Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës të mesme, Gjimnazi “Ulpiana”, Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës të mesme Profesionale “Adem Gllavica” në Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës fillore “Vëllëzërit Frasheri” në Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës fillore “Ismajl Luma” në Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës së mesme mikse “Shaqir Hoxha” në fsh. Shalë.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës së mesme “Zenel Hajdini” në fsh. Gadime e ep.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore në Qendrën korrektuese edukative për të mitur QKL-Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me Qendrën korrektuese për femra QKL-Lipjan.

* Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me gratë e kshillit të bashkësisë islame (BIK).

Viti 2022

* 10.mars.2022, Takim me gratë e komunitetet Rom, Ashkali dhe Egjiptian në fsh. Medvec, Magure, Hallaq i vogël- me temën “Rëndësija mbi shëndetin mendor” organizuar nga Women's Alliance for Integration në bashkëpunim me antarët e KKMVDHFBGJ.

*20 prill.2022 Sesiione informuese me gratë e komuniteteve Rom, Ashkali dhe Egjiptian me temën “Të drejtat e grave mbi trashigiminë në pronë dhe pasurinë e përbashkët organizuar nga Women's Alliance for Integration në bashkëpunim me antarët e KKMVDHFBGJ.

*23. Maj.2022, OSBE organizoi edhe një punetori 1-ditore për të zhvilluar strategjinë dhe planin e veprimit për mekanizmin kundër dhunës në familje në komunën e Lipjanit.

* Këshilli Komunal në Mbrojtje të Viktimave të Dhunës në Familje dhe Baza Gjimore, në kuadër të Komunes së Lipjanit me dt. 26.10.2022 ka mbajtur Punëtori me temën: Diskutim me Mekanizmin Koordinues-24-28 Tetor “Java e për të drejtat e viktimave të krimit, Draft Protokolli Shtetëror për trajtimin e rasteve të dhunës seksuale, finalizimin e Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje – Komuna e Lipjanit si dhe Propozime për aktivitetet rreth “16 Ditët e Aktivizmit” për komunën e Lipjanit.

*21.10.2022- Diskutohet për dhunën në familje dhe sfidat gjatë përballjes me këtë problem. Në sallën e Kuvendit të Komunës së Lipjanit, nën organizimin e Qendrës Kosovare për Studime të Sigurisë (QKSS) dhe në bashkëpunim me Këshilli Komunal në Mbrojtje të Viktimave të Dhunës në Familje dhe Baza Gjimore, në kuadër të Komunës të Lipjanit, Zyrën për të Drejtat e Njeriut në Komunën e Lipjanit është zhvilluar projekti Gjinia, Paqja dhe Siguria.

* Aktivitete/sesiione këshilluese në kundër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjimore me nxënësit e shkollës të mesme Gjinnazi “Ulpiana”, Lipjan.

*Aktivitete/sesione këshilluese në kundër dhunës në familje në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me nxënësit e shkollës të mesme Profesionale “Adem Gllavica” në Lipjan.

* Marsh për 16 ditët e aktivizimit- nisja nga Komuna e re e Lipjanit, mandej dreka nga ora 12:00 e cila është mbeshtetur për antarët e këshillit nga restaurant “7 vëllëzërit” nga asambleisti Fadil Sopa.

*Aktivitete/sesione këshilluese në kuadër të 16 ditorit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore me gratë e fshatit Janjeve, organizuar nga ojq The ideas Partners ship.

* Tryezë e rrumbullakët me personat të cilët janë në vuajtje të dënimit në Qendrën Korrektuese Lipjan / Qendrën Edukativo-Korrektuese – Lipjan.

* Tryezë e rrumbullakët me gratë të cilët janë në vuajtje të dënimit në Qendrën Korrektuese për Femra – Lipjan.

*Tryezë e rrumbullakët me gratë në lokalet e bashkësisë Islame, organizuar nga BIK-Lipjan.

* Pjesëmarrës antarët e këshillit të viktimave të dhunës në familje dhe baza gjinore, pjesë e panelit me temën “Procedurat e veprimit në kuadër të Shërbimeve Sociale dhe mbrojtja e viktimave në rastet e dhunës së bazuar në gjini në kontekstin e migracionit të përzier” organizuar nga Qendra Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarve të Torturës (QKRMT) në partneritet me Zyrën e Komisionerit të Lartë të Kombeve të Bashkuara për Refugjatë (UNHCR)/Zyra e Shefit të Misionit në Prishtinë.

Gjatë këtyre viteve në secilin aktivitet të lartëcekur në pjesëmarrje për sensibilizimin kundër dhunës në familje dhe baza gjinore ishin:

5200 nxënës të shkollave të mesme të ulëta dhe të larta
370 mësimdhënës, drejtor dhe udhëheqës së shkollave
940 gra nga lokaliteteve të ndryshme

I GJITHË KY PROCES PATI PJESËMARRJE AKTIVE TË ANËTARËVE TË KËSHILLIT SI PANELISTË PO ASHTU PJESËMARRJE EDHE NGA EKZEKUTIVI KOMUNAL, KRYETARI I KOMUNËS, NËNKRYETARI, KRYESUESI I KUVENDIT, DREJTORËT E DREJTORATEVE, DREJTOR TË SHKOLLAVE, ASAMBLEISTË SI DHE SHOQËRIA CIVILE etj.

Të gjitha këto aktivitete janë paraparë në kuadër të takimeve të këshillit dhe me propozime nga këta antarë, çdo aktivitet i lartëcekur në secilin vit është vendosur 1 muaj më parë me propozime dhe vota në këtë këshill para se të filloj fushata vetëdijësuese e 16 ditorit të aktivizimit kundër dhunës në familje.

Trendi i rritjes së rasteve të dhunës në familje dhe baza gjinore ndërvite-

Nga viti 2016-2022

Viti 2016-17 raste të dhunës në familje
Viti 2017-14 raste të dhunës në familje
Viti 2018-33 raste të dhunës në familje
Viti 2019-42 raste të dhunës në familje
Viti 2020-54 raste të dhunës në familje
Viti 2021-79 raste të dhunës në familje
Viti 2022-75 raste të dhunës në familje

DHUNA NË FAMILJE

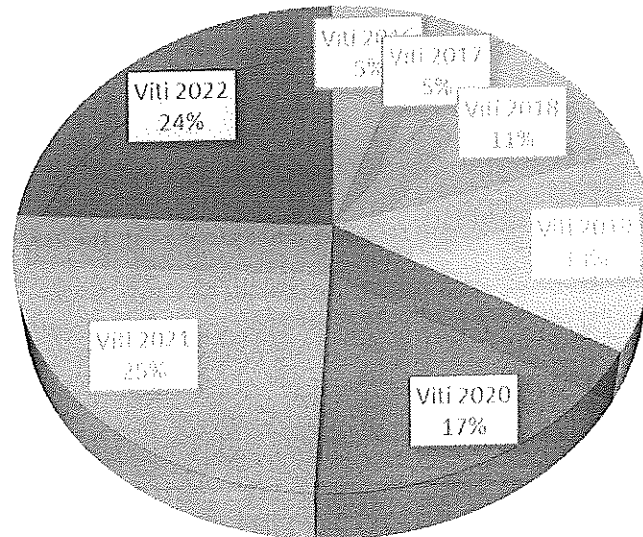

Fig.1 Statistika të raportuara në takimet e këshillit.

Viktima të strehuara në strehimoren për mbrojtjen e gruas dhe fëmijëve QMGF-

Viti 2020/ 5 raste të vendosura apo 18% / Në qendrën e studentëve gjatë karantinimit 3 raste të dhunës të vendosura në kohën e pandemisë COVID19.

Viti 2021/ 16 raste të vendosura apo 57%

Viti 2022/ 7 raste të vendosura apo 25%

Viktima të vendosura në strehimore

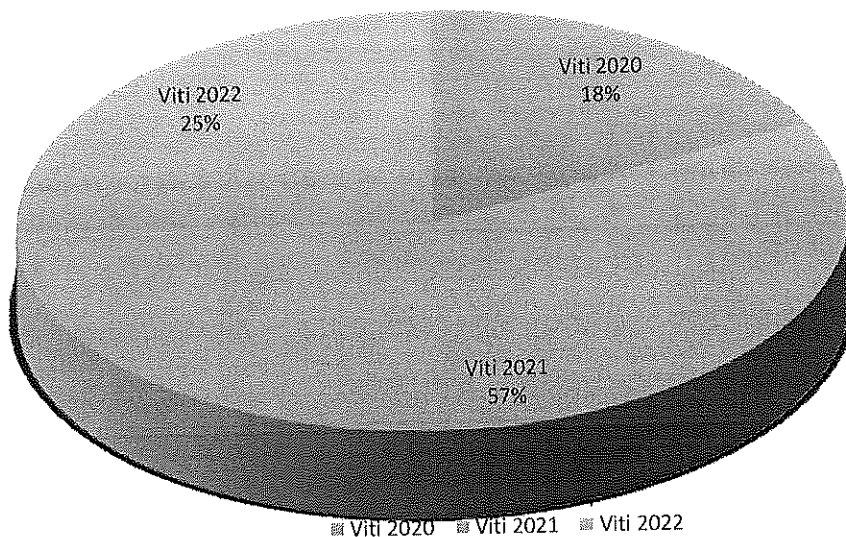

Fig. 2. Statistika nga QGMF të raportuara në takimet e këshillit.

Përpilimi i strategjisë dhe Plani i Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje Lipjan

(2023-2025) - Në zhvillimin e strategjisë kanë dhënë kontributë të jashtëzakonshëm përfaqësuesit e institucioneve lokale dhe shërbimeve regjionale, duke ndihmuar që objektivat dhe masat e planifikuara të jenë të përafëruara me standardet dhe normat ndërkombëtare për parandalimin dhe mbrojtjen nga dhuna në familje.

Strategjia dhe Plani i Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje është një prej dokumenteve më të rëndësishme të Komunës së Lipjanit, hartimi i së cilës ka ndjekur një proces të gjatë diskutimesh dhe kontributesh konkrete të shumë institucioneve relevante që punojnë në këtë fushë. Përfshirja dhe kontributi i tyre kanë dhënë frytin e punës që gjendet në faqet e këtij dokumenti për parandalimin e dhunës në familje në komunën tonë.

Synim ky që parashihet të realizohet duke adresuar me prioritet fushat e veprimit të strategjisë:

Përmirësimi i sistemit institucional për parandalim dhe ofrim të shërbimeve cilësore për mbrojtje nga dhuna në familje;

Përmirësimi i qeverisjes lokale për parandalimin dhe mbrojtje nga dhuna në familje;

Fuqizimi i shërbimeve rehabilituese dhe riintegruese të viktimave të dhunë në familje;

Qasja strategjike e të cilit është që me anë të objektivave të qarta dhe aktiviteteve specifike, të ndihmojë Mekanizmin Koordinues Komunal për Mbrojtje nga Dhuna në Familje në fuqizimin e tyre për përmbushjen e përgjegjësive institucionale karshi institucioneve që përfaqësojnë në këtë trup institucional dhe përgjegjësive që rrjedhin nga vendimi i kryetarit për themelimin e mekanizmit (vendimi nr. 585 – 71498). Njëherit, kërkon sigurimin e zbatimit të kornizës ligjore, politikave nacionale dhe standardeve ndërkombëtare për parandalimin, identifikimin pro-aktiv dhe luftimin e dhunës në familje, si dhe reagimit të menjëhershëm dhe të vazhdueshëm në ofrimin e shërbimeve cilësore për mbrojtje dhe trajtim të rasteve të dhunës në familje. Po ashtu, synon që duke marrë masa efektive në rritjen e koordinimit dhe bashkërendimit të veprimeve në mes të akterëve relevantë, të nxitet përparimi shoqërorë ku shoqëria është e vetëdijshme dhe mbështetëse e të drejtave të njeriut për të qenë të lirë nga të gjitha format e dhunës që promovon fuqizimin social dhe ekonomik të vajzave dhe grave dhe dhuna në familje të bëhet e papranueshme në komunitetin tonë.

Bazuar në frymën e Konventës së Stambollit që pranon se dhuna gjinore ndaj grave përbën “shkelje të rëndë të të drejtave të grave dhe vajzave dhe pengesë kryesore për arritjen e barazisë midis burrave dhe grave”, strategjia në brendësinë e saj përfshinë perspektivën gjinore duke përcaktuar masa konkrete në kuadër të planit të veprimit për fuqizimin e gruas dhe arritjen e barazisë midis burrave dhe grave.

Të bindur se investimi në kapital njerëzor nuk është vetëm gjëja e duhur për të bërë nga pikëpamja etike dhe morale, por është gjithashtu gjëja më e mençur të bëhet nga pikëpamja ekonomike për njerëzit, familjet e tyre, komunitetin, shoqërinë dhe shtetin në përgjithësi. Në këtë kuptim, strategjia adreson edhe parimet dhe dimensionet e traktateve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, veçanërisht të Konventës për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje, si:

dinjiteti njerëzor;

barazia në mes grave dhe burrave;

mos-diskriminimi;

moskthimi;

duke kërkuar që jetesat në komunitet të zhvillohet bazuar në respektimin e shtetit të së drejtës, të drejtave të njeriut, të drejtave të barabarta për burra dhe gra dhe respektimin e demokracisë.

Strategjia dhe Plan i Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje për Komunën e Lipjanit, mundëson edhe koordinimin e përpjekjeve ekzistuese të të gjitha departamenteve dhe institucioneve

qeverisëse komunale dhe të organizatave joqeveritare, duke angazhuar struktura të ndryshme publike dhe private, për të diskutuar dhe zgjidhur çështjet të ndryshme si ato të arsimit, shëndetit, shërbimeve sociale, punësimit, drejtësisë, familjes, fëmijëve dhe të moshuarve, etj.

Me zbatimin efikas të Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje Komuna e Lipjanit do të fuqizojë dhe rrisë efikasitetin e mekanizmave institucional për mbrojtje, parandalim, ndjekje penale dhe eliminim të dhunës në familje, vetëdijesimin e shoqërisë për të sfiduar sjelljet e dhunshme duke besuar dhe mbrojtur qëndrimin se dhuna në familje kundrejt cilitdo anëtarë të saj është e pa-tolerueshme.

Rezultatet në mbështetje nga Ekzekutivi Komunal:

*Komuna e Lipjanit në kuadër të këshillit në bashkëpunim me stacionin Policor Lipjan, zyrën për barazi gjinore dhe për të drejtat e njeriut çdo vitë, nga viti 2016-2022 në çdo fushatë sensibilizuese ka shpërndarë broshura me temën dhuna në familje si dhe numrat kontaktues për të lajmëruar rastin si dhe doracak për fëmijët mbi sigurinë me temën “Sigurtë në shkollë, në shtëpi dhe me shokë”.

Këto fletëpalosje të shpërndara në tërë teritorin e Komunës së Lipjanit kanë arritur të bëjnë sensibilizimin kundër dhunës në familje. Numri i fletëpalosjeve arrin mbi 5 mijë broshura nga stacioni policor Lipjan të shpërndara në kampanja dhe fushata vetedijësuese kundër dhunës në familje, ndërsa zyra për barazi gjinore dhe për të drejtat e njeriut ka shpërndarë mbi 3 mijë broshura të shpërndara në kampanja dhe fushata vetedijësuese kundër dhunës në familje.

*Nënshkrimi i marrëveshjes nga Fondacioni “OPERACIONI I MËKËMBJES” lidhur me rehabilitim dhe ri-integrim të viktimave të dhunës në familje nënshkruar nga Kryetari më 01.09.2016.

*Bazuar vendimin për ndarjen e banesave në pronësi të Komunës konform dispozitave të Ligjit për financimin e Programeve të veçanta të banimit sipas vendimit të Kuvendit të Komunës, dy banesa janë ndarë dhe kanë përfituar dy nëna vetëushqyese të cilat kanë qenë raste të dhunës në familje, duke i plotësuar të gjitha kriteret për përfitim, njëra nga përfitueset ka qenë nga komuniteti Ashkali dhe njëra shqipëtare, të cilat këto viktime i kanë ndihmuar në procesin e rimëkëmbjes së këtyre të mbijetuarave dhe riintegrimin e tyre.

*Nga viti 2020/2021/e në vitin 2022 gjatë periudhës tre vjeçare 2023, 2024 dhe 2025 është nënshkruar Memorandum i Mirëkuptimit në mes Komunës së Lipjanit dhe Qendrës për Mbrojtjen e Grave dhe Fëmijëve ku ndihmohet nga Komuna e Lipjanit.

*Komuna e Lipjanit dhe Qendra për Mbrojtjen e Grave dhe Fëmijëve (QMFG) në Prishtinë, ka nënshkruar Memorandumin e Mirëkuptimit, për mbështetje të shpenzimeve për strehimoren e kësaj qendre në Prishtinë për gjatë periudhës tre vjeçare 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 dhe 2025.

*Komuna e Lipjanit në vitin 2020 ka ndarë mjete për strehimoren në vlerë 3.000 €, në vitin 2021 ka ndarë mjete për strehimorën në vlerë 2.832.27 €, e në marrëveshjen e mirëkuptimit në 2022-2025, Komuna e Lipjanit qdo vitë në vlerë prej 3.332.60 € do e mbështes këtë qendër e cila mundëson trajtimin dhe mbrojtjen e viktimave të dhunës familjare dhe gjinore, fëmijëve dhe grave.

*Këshilli Komunal në Mbrojtje të Viktimave të Dhunës në Familje dhe Baza Gjinore, në kuadër të Komunes së Lipjanit në bashkëpunim me entin e punsimit ka siguruar punë për viktimat e dhunës në familje dhe në baza gjinore në numër të konsiderueshëm.

* Komuna e Lipjanit ka hartuar dhe aprovuar në Kuvendin Komunal Strategjinë mbi përfshirjen sociale 2022-2024. Vendimi me Nr. 15-550/01-34127 i dt. 29.06.2022. Në kuadër të kësaj strategjije janë paraparë edhe aktivitetet ku do të ndihmojnë fuqizimin e KKVDHFBGJ.

Target grupi në këtë projekt të përfshirë në strategjinë komunale do të jenë prindër nga komunitetet jo shumicë duke përfshirë edhe shqiptarët të cilët janë prindër me fëmijë me nevoja të veqanta , prindër që kanë fëmijë për edukim të hershëm në komunën e Lipjanit si dhe vetëdijesimin mbi dhunën në familje, këto sesione këshilluese do të mbahen në 6 lokacone si: Lipjan (qytet), Medvec, Magure, Hallaq, Janjevë dhe Gadime në periudhën kohore dhjetor 2022- shkurt 2023.

Rekomandimet nga ana e këshillit të adresuara për ekzekutivin:

- Mështetja e viktimave të dhunës me një fond emergjent të mbuluar me vendim dhe votuar nga Antarët e Kuvendit Komunal-Lipjan.
- Në zbatim të Ligjit, dhe në funksion të mbrojtjes është Qendra për Punë Sociale përmes shërbimit social, e përfaqësuar me aktivitet profesional nga zyrtarët social. I propozohet Kuvendit Komunal që të propozohet rreth pagesës së zyrtarëve të shërbimit social kujdestaria me pagesë pasiqë të njejtit kryejnë këto shërbime:
 - Mbajtja e kujdestarive 24-h.
 - Ofrimi i mbrojtjes- strehimit për viktimat e dhunës në baza gjinore në strehimore për gra dhe fëmijë, strehimore për mbrojtje të fëmijëve;
 - Bashkëpunimi ndër – institucional- Polici, Gjykatë, Prokurori, Mjeksi Ligjore, shkolla, Shëndeti mendor, Psikiatria për të rritur, psikiatri e fëmijëve, QKUK-Gjinekologji-neonatologji, pediatri, strehimore, Komuna, QPS-tjetër.

Raportuar nga Fjolla Ibrahimi,

Kryesuese e Këshillit KMVDHFBJ.

Më 09.12.2022